

ВАДИМ ЯКИМОВИЧ БЕРЕЗОВСЬКИЙ: ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

Видатному патофізіологу, провідному спеціалісту України і СНД в галузі клінічної патофізіології та космічної медицини, лауреату Премії ім. О.О. Богомольця НАН України та Державної премії України, кавалеру ордена князя Ярослава Мудрого V ст., заслуженому діячу науки і техніки України, винахіднику року НАН України, доктору медичних наук, професору, академіку та віце-президенту Міжнародної академії проблем гіпоксії, куратору проблеми "Космічна медицина" Національного космічного агенства України, директору науково-дослідного медико-інженерного центру "НОРТ" НАН України, завідувачу відділу клінічної патофізіології Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України Вадиму Якимовичу Березовському 29 серпня 2012 р. виповнилося 80 років.

Вадим Якимович народився у Києві у 1932 р. У 1950 р. вступив на лікувальний факультет Київського медичного інституту. По закінченні навчання отримав диплом з відзнакою та почав працювати невропатологом у Луцькій дитячій лікарні та викладачем фізіології у Луцькому медичному училищі.

У 1958 р. був прийнятий до аспірантури Інституту фізіології ім.О.О. Богомольця. Захистив кандидатську, згодом - докторську дисертації. Пройшов весь шлях від молодшого до старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії, згодом - завідувача відділу фізіології дихання, потім - відділу клінічної патофізіології. Підготував і протягом трьох років читав курс фізіології дихання на біологічному факультеті КДУ ім. Т.Г. Шевченка.

Експериментальні дослідження першого періоду його наукової діяльності були спрямовані на аналіз теплових ефектів збудження у різних ділянках головного мозку собак та їх зв'язок з функціональною активністю та локальним кровопостачанням нервової тканини. За порадою М.М. Сиротиніна вперше в Україні використав електрохімічний метод вимірювання напруження кисню в живих тканинах людини і лабораторних тварин. Розробив і впровадив у ці дослідження три важливі методичні прийоми: технологію калібрування індикаторного електрода, методику стабілізації його активної поверхні у біологічних середовищах, засоби запобігання каталітичному виділенню водню при роботі у кислому середовищі. Розробив і впровадив у виробництво перший у СРСР прилад для вимірювань напруження кисню в тканинах тварин та людини – окситензометр. Ця робота була відзначена премією Президії АН УРСР. Спільно з науковцями відділу кардіології сконструював і запатентував пристрій для дискретних вимірів систолічного та діастолічного напруження кисню у міокарді. Організував і провів у Києві три Всесоюзні симпозиуми "Полярографічне визначення кисню у біологічних об'єктах" (1967, 1969, 1972 рр).

Наявність у Інституті стаціонарних барокамер і щорічні високогірні експедиції дали можливість В.Я. Березовському накопичити достатню кількість відомостей щодо індивідуальних особливостей адаптації до нестачі кисню, які разом з даними досліджень у клінічних установах м. Києва лягли в

основу монографії "Напряжение кислорода в тканях животных и человека" (1975 р.). Очолуючи відділ фізіології дихання, В.Я. Березовський продовжував традиції попереднього керівника - проф. Є.В. Колпакова, проводячи дослідження реакцій на гіпоксію різних біологічних об'єктів, від мушок-дрозофіл до людини. Основні результати цих досліджень наведено в монографії "Гипоксия и индивидуальные особенности реактивности" (1978 р.).

Для з'ясування співвідношення вроджених і набутих у процесі онтогенезу особливостей реакцій на гіпоксію Вадим Якимович склав реєстр моно- та дизиготних близнюків м. Києва, провів їх обстеження на рівні моря та в умовах високогір'я. Ці дослідження показали, що для більшості показників генетично зумовлені риси реактивності дихальної та серцево-судинної систем відіграють домінуючу роль.

Особливе значення для фізіології легень має недостатньо вивчена на той час сурфактантна система. В.Я. Березовський та В.Ю. Горчаков створили прилад сурфактометр, завдяки якому з'явилася можливість кількісних визначень активності сурфактантів. Результати досліджень впливу гіпоксії різного ступеня на стан системи узагальнено в монографії "Поверхностно-активные вещества легкого" (1982 р.) та збірці "Сурфактанты легкого в норме и патологии" (1983 р.).

Досліджуючи реакції організму на початкові етапи розвитку гіпоксії, В.Я. Березовський підкреслив її стимулювальний вплив на секрецію еритропоетинів, ендорфінів, антиноцетивних факторів, катехоламінів і загальну стимуляцію енергетичного метаболізму. Людина, що перемістилась з рівня моря на висоту 2-2,5 тис. м, у процесі адаптації втрачає значну частину надмірної маси і отримує нові якості. Вони розвиваються внаслідок розгальмування бездіяльних генів та експресії синтезу білків-ферментів з високою афінністю до кисню. Ці дослідження дали змогу сформулювати положення про наявність двох діаметрально протилежних за ефектом дії типів кисневої депривації: саногенної гіпоксії, що сприяє здоров'ю та довголіттю людини, і патогенної гіпоксії, яка здатна зашкодити його здоров'ю.

Використовуючи сучасні мембранні технології та ефект "молекулярного сита", В.Я. Березовський створив генератори штучного гірського повітря, здатні забезпечувати індивідуальне дозування нормобаричної саногенної гіпоксії. Впровадження приладів типу "Оротрон" та "Борей" в медичну практику підтвердило їх високу ефективність. Результати цього циклу робіт узагальнено в монографіях "Физиологические механизмы саногенных эффектов горного климата" (1988 р.), "Введение в оротерапию" (1998 р., друге видання 2002 р.) та "Природная и инструментальная оротерапия" (2012 р.).

Значну частину наукових доробок Вадима Якимовича присвячено дослідженню біофізичних феноменів життєдіяльності окремих клітин та організму в цілому. На підставі одержаних даних висунуто положення про те, що крім фізичної дифузії, в транспорті кисню бере участь також прискорена дифузія та гідродинамічне перенесення кисню міжклітинною і внутрішньоклітинною рідинами, включаючи аксонний транспорт цитоплазми. Результати цих досліджень опубліковано в журнальних статтях, довідниках "Словарь-справочник по физиологии и патологии дыхания" (1984 р.) та "Биофизические характеристики тканей человека" (1990 р.).

Початок космічної ери і перші орбітальні польоти людини показали, що невагомість істотно впливає на метаболізм кальцію та змінює властивості скелету. Напередодні більш тривалих міжпланетних польотів за умов невагомості виникає необхідність пошуку шляхів стабілізації стану організму. Використовуючи спеціальні режими переривчастої нормобаричної гіпоксії, В.Я. Березовський та співробітники відділу клінічної патофізіології довели, що преадаптація в межах саногенної гіпоксії здатна гальмувати розвиток алергічних станів та остеопенії бездіяльності. Технологію превентивного підвищення резистентності організму було використано в передпольотній підготовці першого космонавта незалежної України Л. Каденюка та його дублера Я. Пустового.

В останні роки Вадим Якимович запропонував нову, валеологічну класифікацію гіпоксії, розмежувавши її варіанти за ефектом біологічної дії на індіферентну, саногенну, патогенну та абіогенну форми. На відміну від традиційно укоріненої точки зору про гіпоксію як головну причину патології, обстоює положення, що початкова фаза дозованої нормобаричної гіпоксії стимулює фізіологічну регенерацію, розгальмовує "сплячі", неактивні гени, активує синтез білків-ферментів з високою афінністю до кисню та забезпечує преадаптацію організму людини до несприятливих умов існування, підвищує його неспецифічну резистентність. Природну оротерапію гірським кліматом Карпат варто ширше використовувати з метою запобігання розвитку легневих та серцево-судинних захворювань. Інструментальну оротерапію штучним гірським повітрям доцільно застосовувати як допоміжний лікувальний прийом, який прискорює реабілітацію юних пацієнтів, що страждають на

дитячий церебральний параліч. Впровадження цієї технології забезпечує достатньо високу ефективність, що сягає 70-85%.

Проф. Березовський активно співпрацює з Інститутом високогірної медицини Болівії, Європейським Центром гіпокситерапії, Міжнародною академією проблем гіпоксії. Незважаючи на свій вік, активно працює керівником відділу клінічної патофізіології Інституту фізіології ім. О.О.Богомольця НАН України. Кожні 2-3 роки регулярно проводить Міжнародні симпозиуми "Актуальні проблеми біофізичної медицини" (1998,2000,2002,2005,2007,2009,2012), які користуються увагою міжнародної наукової спільноти.

Виконує обов'язки Віце-президента міжнародної Академії проблем гіпоксії. Куратор проблеми "Космічна медицина" Державного Космічного агенства України.

Високий творчий і конструкторський потенціал ювіляра дав змогу йому опублікувати за роки дослідницької роботи понад 460 статей у вітчизняних і зарубіжних виданнях, 11 монографій, 6 методичних рекомендацій МОЗ України, одержати 46 авторських свідоцтв і патентів на винаходи, виховати 23 кандидатів і 5 докторів наук. Результати своїх робіт він доповідав на 12 міжнародних конгресах і симпозиумах.

Щиро вітаємо ювіляра, бажаємо йому здоров'я, щастя та успіхів у реалізації подальших творчих задумів, суспільній активності щодо захисту природного середовища та безпечного для здоров'я людини довкілля.

Дирекція Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України Редколегія

Список публікацій В.Я. Березовського

1. Березовский В.А. Влияние приема пищи на уровень кровяного давления. XV Научн. студ.конф. КМТ, Сб. тез., Киев, 1955, С.3.
2. Березовский В.А., Завьялов В.И., Ткачук Е.М. Влияние экстеро- и интерорецептивных раздражений на изменение температуры в околоушной слюнной железе собаки. Сб. XV Научн. студ.конф. КМТ, Сб. тез., Киев, 1955, С.23.
3. Березовский В.А. Влияние некоторых факторов на уровень кровяного давления при гипертонической болезни. Сб. XVI Научн. студ.конф. КМТ, Сб. тез., Киев, 1956, С.18.
4. Карабанова Л.Л., Березовский В.А. Изменение уровня кровяного давления в связи с приемом пищи в условиях эксперимента. XVI Научн. студ.конф. КМТ, Сб. тез., Киев, 1956, С. 54.
5. Березовский В.А., Гиттик Л.Н., Крамкевич М.А. Клинические материалы по изучению нейроинфекционных заболеваний в Волинской области. В сб. «Овыринская научная сессия по краевой патологии», Львов, 1957, С.9-10.
6. Березовский В.А. Случай острого отравления адалином. Врач.дело, 1959, №7, С.1-2.
7. Березовский В.Я. Досвід амбулаторного лікування нічного неутримання сечі у дітей. Педіатрія, акушерство, гінекологія, 1960, 4, С.33-34.
8. Березовський В.Я. Вимірювання температури біологічних об'єктів за допомогою напівпровідникових термоопорів. В сб. IV конф.Київського відділу товариства фізіологів., Київ, 1960, С. 5-6.
9. Березовский В.А. Особенности артериальной осциллограммы при миопатиях. Врач.дело, 1960, 5, С.480-481.
10. Березовский В.А., Землянский С.В. Влияние гистаминовой секреции на изменение температуры слизистой оболочки различных отделов желудка и малого Павловского желудка у собак. Сб. XIV Науч. Сес. Ин-та питания АМН СССР, Москва, 1960, С.22.
11. Землянський С.В., Березовський В.Я. Зміни температури слизової оболонки шлунка під впливом гістаміну. Фізіол.журн., 1960, 3, С.336-343.
12. Zemlansky S, Berezowsky W. Zmiany temperatury blony sluzowej zoladka w pohistatyniowym widzelaniu soku zoladkowego. Acta physiol. Polonica, 1960, wol. XI, С. 930-931.
13. Березовский В.А. Локальные изменения температуры в сигмовидной извилине коры больших полушарий головного мозга собаки. В кн. Конф.посв. 80-ти летию А.А. Богомольца, Изд.АН УССР, 1961, С.21-24.
14. Березовский В.А., Землянский С.В. Зміни температури слизової оболонки шлунка під впливом ацетилхоліну, адреналіну, норадреналіну. Фізіол.журн., 1961, 2, С.236-242.
15. Zemlansky S, Berezowsky W. Zmiany temperatury blony sluzowej zoladka pod wplywem dlaniania niecforych neurohronow. Acta physiol. Polonica, 1961, 12, 2, 231-244.
16. Березовський В.Я. Місцеві коливання температури в сигмовидній закрутці кори головного мозку собаки. Фізіол.журн., АН УССР 1961, 7,6, С.803-810.
17. Березовський В.Я. інфрачервоне випромінювання, температура та напруга кисню головного мозку собаки в стані наркозу. V об.конф.молучених, Київських відділів товариств патофізіологів, біохім. та фармакологів. Київ, 1962, С.3-4.
18. Березовський В.Я., Митуренко В.И. Використання багатоканальних електронних потенціометрів для фізіологічних досліджень. Фізіол. Журн., 1962, т. 8., 6, С.827-829.
19. Березовский В.А. Изменения температуры различных участков коры больших полушарий головного мозга собаки как показатель функционального состояния нервной ткани. Автореф.дисс. канд, К., 1963, 22 с.
20. Березовский В.А. Теплообразование в тканях центральной нервной системы как показатель ее функционального состояния. Физиол.журн. СССР, 1963, 49, № 2, С.192-200.
21. Березовський В.Я. Короточасні місцеві коливання температури головного мозку собаки і їх залежність від регіонарного кровообігу. Фізіол.журн. АН УССР, 1963, 9, 1, С.90-95.
22. Березовський В.Я. Про полярографічний метод визначення напруги кисню в тканих. Фізіол.журн., 1963, 4, С.559-561.
23. Березовский В.А. изменение температуры различных участков коры головного мозга собаки как показатель функционального состояния нервной ткани. Автореф. дисс.канд., К, 1963.
24. Березовский В.А. К вопросу о центральном взаимодействии двигательного и висцерального анализаторов. В кн.»Головной мозг и регуляция функций.2, АН УССР, Киев, 1963, С.303-306.
25. Березовский В.А. Энергетические показатели состояния центральной нервной системы при голодании. В сб. «Кислородная недостаточность» АН УССР, Киев, 1963, С. 126-131.
26. Березовский В.А. изменение энергетических показателей в коре головного мозга собаки при пищевом и двигательном возбуждении. В сб. «Вопросы гастроэнтерологии», Киев, 1963, С. 46-51.
27. Березовский В.А. Температурные эффекты в сигмовидной извилине коры больших полушарий головного мозга при двигательном и пищевом возбуждении. В кн. «Вопросы гастроэнтерологии», Госмедиздат, к., 1963, С.46-54.
28. Березовский В.А. Напряжение кислорода в коре больших полушарий головного мозга собаки при возбуждении и торможении. Сб. тез. Науч.конф.посв. 100-летию со дня выхода в

- свет труда Сеченова «Рефлексы головного мозга», Одесса, 1963, С.17-19.
29. Березовский В.А. Теплопродукция головного мозга собаки в терминальном состоянии. В сб. «Теплообразование в организме», Киев, 1964, С.30.
  30. Березовский В.А., Назаренко А.И. Энергетические показатели состояния коры больших полушарий головного мозга собаки при экспериментальном судорожном припадке. В сб. «Теплообразование в организме», Киев, 1964, С.32.
  31. Путилин Н.И., Березовский В.А. Измерение мощности теплового излучения головы собаки. В сб. «Теплообразование в организме», Киев, 1964, С.177.
  32. Березовский В.А. К вопросу о колебаниях температуры коры головного мозга. В кн. «Вопросы анестезиологии», К., 1964, 157, С.164.
  33. Березовский В.А. Напряжение кислорода в двигательной зоне коры больших полушарий головного мозга собаки при пищевом возбуждении. Мат. науч. респ. конф. по пробл. «Физиол. И патол. Пищеварения», Тернополь, 1964, С.31.
  34. Березовский В.Я. Душа і мозок. К, 1964.
  35. Березовский В.Я. Энергетичні показники діяльності кори великої півкулі головного мозку при збудженні і гальмуванні. Тези доп. VII Укр. з'їзду фізіол. Київ, 1964, С.33.
  36. Березовский В.Я., Соколянский У.Ф. Напряги кисню в м'язі людини при диханні киснем в умовах високогір'я і підйому в барокамері. Зб.тез. VII Укр. з'їзд фізіол., Київ, 1964, С.34.
  37. Березовский В.А. К анализу флуктуаций напряжения кислорода в коре больших полушарий головного мозга. В сб. «Мат. К науч. Конф. по определению напряжения кислорода в живых тканях полярнографическим методом в эксперименте и клинике», Горький, 1964, С.15-17.
  38. Березовский В.А., Богомолец Е.О. Применение открытого платинового электрода для клинических исследований напряжения кислорода в плотных тканях. В сб. «Мат. К науч. Конф. по определению напряжения кислорода в живых тканях полярнографическим методом в эксперименте и клинике», Горький, 1964, С.24-26.
  39. Березовский В.А. Динамика изменений напряжения кислорода в коре головного мозга собаки при изменениях функционального состояния ЦНС. Сб. тез. X съезда Всес. физиологич. о-ва им. Павлова, Ереван, 1964, том. 2, вып. 1, С.96.
  40. Березовский В.Я. Модифікація полярнографічного методу для визначення напруги кисню в тканинах людського організму. Фізіол. журн. 1964, 10, 6, С.825-828.
  41. Березовский В.Я., Соколянский И.Ф. Напряга кисню в м'язах людини при диханні киснем в умовах високогір'я та підйому в барокамері. Фізіол. журн. АН УССР, 1965, II, 3, С. 313-318.
  42. Березовский В.Я. Конференція з питань полярнографічного визначення напруги кисню в тканинах. Фізіол. журн., 1965, №1, Т. 11, С. 137.
  43. Березовский В.Я. Таємниці життя. Головополітвидав Укр., 1965, К., 62 с.
  44. Березовский В.А. О роли корковых элементов пищевого центра в осуществлении безусловных пищевых реакций у собаки. В сб. «Физиол. и патол. пищеварения», Львов, 1965, С.14-15.
  45. Березовский В.А. К изучению газообмена в тканях. Об источниках ошибок при полярнографическом определении направления кислорода. В кн. «Материалы симпозиума «Газообмен в условиях высокогорья», Фрунзе, 1965, С. 13.
  46. Березовский В.А. К топографии напряжения кислорода в тканях. Сб. докл. III научн. конф. физиол., биох. И фармакол. Западно-сибирск. Объединения, Томск, 1965, С.20.
  47. Березовский В.А. Энергетические траты мозга в терминальном состоянии. В кн. «Симп. анестезиологии интернационале», Прага, 1965, 4 – 10, С.366.
  48. Березовский В.А., Назаренко А.И. Напряжение кислорода и температура коры больших полушарий головного мозга собаки при экспериментальных судорожных припадках. Патол. физиол. И экспер. Терапия., 1965, 9, 6, С. 38-43.
  49. Березовский В.Я. Методика калібрування електродів для амперметричного визначення напруження кисню в тканинах. Фізіол. журн. АН УССР, 1966, 3, С.415-418.
  50. Березовский В.А. К методике полярнографического определения напряжения кислорода в органах и тканях. В кн. «Фармакология и токсикология», К., 1966, С.260-265.
  51. Березовский В.А. Изменение температуры коры больших полушарий головного мозга собаки под влиянием инфракрасной радиации. Сб. тез. Всес. Конф. по теплообмену и терморегуляции., Л., 1967, С. 11.
  52. Березовский В.А., Куликов М.А., Радченко Н.С. К анализу логически немотивированного выбора. В кн. «Высшая нервная деятельность в норме и патологии», Киев, 1967, С.5-8.
  53. Березовский В.А., Загороднева А.Г. Корреляция энергетических процессов в слизистой оболочке желудка собак в процессе секреции. Сб. тез. Всес. Конф. по теплообмену и терморегуляции., Л., 1967, С.13.
  54. Березовский В.А. амперметрическое определение напряжения кислорода в нормальных и опухолевых тканях. В кн. «Вопросы тканевой радиочувствительности», Алма-Ата, 1967, С. 200-204.
  55. Березовский В.А., Полишко ВК. Полярнографические данные к вопросу о парадоксальном действии кислорода. Мат. респ. конф. «Гипоксич. и дистонич. сост.», Киев, 1967, С.13-14.
  56. Березовский В.А. Напряжение кислорода в печени при повторных ингаляциях кислорода и перевязках сосудов. Мат. респ. конф. «Гипоксич. и дистонич. сост.», Киев, 1967, С.15-16.
  57. Березовский В.А., Пенек Н.В. К патогенезу дыхательной недостаточности при миастении по данным полярнографического определения кислорода. Мат. респ. конф. «Гипоксич. и дистонич. сост.», Киев, 1967, С.136-137.
  58. Березовский В.А., Богомолец Е.О., Назаренко А.И., Полишко В.К. Отрицательный кислородный эффект. В кн. «Физические и физико-химические методы в эксперименте и клинике», Горький, 1967, С.67-69.
  59. Березовский В.А. Выбор режима питания индикаторного электрода при амперметрическом определении в биологических объектах. В кн. «Физические и физико-химические методы в эксперименте и клинике», Горький, 1967, С.25-26.
  60. Березовский В.А. К изучению газообмена в тканях. Об источниках ошибок при полярнографическом определении напряжения кислорода. В кн. «Симпозиум Газообмен в условиях высокогорья», Фрунзе, 1967, С.47-57.
  61. Березовский В.А. Прибор для полярнографического определения напряжения кислорода в тканях тела. Описание изобретения к авторскому свид. №204492. Бюл. Изобр., 1967, 22, 204492.
  62. Березовский В.А., Загороднева А.Г. Изменения температуры рН и кровотока слизистой оболочки желудка во время секреторного процесса. Мат. научн. конф. «Физиол. и патол. органов пищеварения», Киев, 1968, С.55-62.
  63. Березовский В.А. Электрохимические и биологические особенности хроноамперметрического определения кислорода. В сб. «Полярнографич. опред. кислорода в биол. объектах». Киев, 1968, С.98-122.
  64. Березовский В.А. Напряжение кислорода как показатель функционального состояния ткани. «Полярнографич. опред. кислорода в биол. объектах», Наук. думка., Киев, 1968, С.218-235.
  65. Березовский В.Я., Булах О.Д. Полярнографічні дані з питання про адаптацію до гіпоксії. В сб. VIII з'їзд Українського фізіологічного товариства», вид. Львівськ. Універ., Львів, 1968, С.35-36.
  66. Бернштейн В.А., Березовский В.А. Напряжение кислород в скелетной мышце при гипотермии. Бюлл. эксперим. биологии и медицины, 1968, 2, С.36-38.
  67. Березовский В.А., Поляно С.Я. Влияние гистамина и карбохолина на электрический потенциал и секрецию слизистой оболочки желудка. Фармакология и токсикология, К., 1968, С. 128-135.
  68. Березовский В.А. Каломельный электрод. Описание изобретения к авторскому свидетельству 216902, Бюлл. изобр., 1968, 15, 216902.
  69. Березовский В.А. Интерпретация результатов полярнографического определения напряжения кислорода в тканях. Эксп. хирургия и анестезиология, 1968, 6, С.66-67.
  70. сиротині М.М., Березовский В.Я. Симпозиум «Полярнографічне визначення кисню в біологічних об'єктах. Фізіол. журн., 1969, №3, С.425-427.
  71. Березовский В.Я., Ротар А.Я. Напруження кисню в литковому м'язі при енервації. Фізіол. журн., 1968, 14, №5, С.625-631.
  72. Березовский В.Я., Томіліна Л.Г., Ротар А.Я. Влив лобеліну на напруження кисню в області гігантоклітинного ядра довгастого мозку собак. Фізіол. журн., 1969, 4, С.517-522.

73. Березовский В.А. Транспорт кислорода у тренированных и нетренированных к гипоксии белых крыс. В сб. тез. симпозиума «Горы и система крови», Фрунзе, 1969, С.17-19.
74. Березовский В.А. Центральные и периферические эффекты пищевого возбуждения. В кн. «Физиологическое обоснование режимов деятельности», К., 1969, С.24-32.
75. Назаренко А.И., Березовский В.А. Зміни напруження кисню і тканинного дихання печінки у різних видів тварин при ішемії. Фізіол.журн. АН УРСР, 1969, 15, 5, С.615-656.
76. Кальченко И.И., Березовский В.А., Хохоля В.П. Напряжение кислорода в мышцах больных облитерирующими заболеваниями магистральных сосудов. Советская медицина, 1969, 10, С.91-96.
77. Березовский В.А. О способах оценки результатов хроноамперометрического определения кислорода на открытых индикаторных электродах. Физиол.журн. СССР, 1970, 56, 8, С.1182-1184.
78. Айдаралиев А.А., Березовский В.А., Джунушев М.Д. Физиологические показатели состояния головного мозга и мышцы в процессе акклиматизации к условиям высокогорья. Физиол.журн. СССР, 1970, 56, 9, С.1208-1214.
79. Березовский В.А., Индыченко И.С. Напряжение кислорода в коже и почках. Физиол.журн., 1970, т.16, №6, С. 795.
80. Колпаков Е.В., Березовский В.А., Назаренко А.И., Ротарь А.Я. О механизмах адаптивных реакций на гипо- и гипероксию. В сб. «XI съезд Всес.жизнол. о-ва», тез., Л., 1970, II, С.255.
81. Березовский В.А. О роли периферических механизмов регуляции нормоксии при адаптации к кислородной недостаточности. В сб. «Механизмы регулирования жизнедеятельности организма в условиях патологии», Матер. V конф.патофизиол., Баку, 1970, С.431.
82. Березовский В.А. Сопоставление адаптивных изменений напряжения кислорода на пребывание в условиях высокогорья Кавказа и Тянь-Шаня. В кн. «Географ. Среда и здоровье населения», тез.докл. II Сев.Кав.совещ. по пробл. Мед.и географ. повс. 100-летию со дня рождения В.И.Ленина.
83. Березовский В.А., Ротарь А.И. Потребление и напряжение кислорода в скелетной мышце и печени белых крыс при адаптации к гипоксии. В сб. «Адаптация организма человека и животных к экстремальным природным факторам среды», Мат.симп. Адаптация к высокогорью и гипоксия. Новосибирск, 1, 1970, С.45-47.
84. Березовский В.А., Полишко В.К. Напряжение кислорода в тканях при некоторых сердечно-сосудистых заболеваниях. В кн. «Заболевания сердца, сосудов, легких и печени», мат.научн.сессии 20-22 мая 1970 г., Тбилиси, 1970, С.79-81.
85. Березовский В.А. и др. Методика измерения напряжения кислорода в крови и биологических жидкостях. Физиол.журн., 1971, XVII, №2, С.272-276.
86. Березовский В.А., Овчинникова Л.А. Гипоксическая гипотермия у тренированных и нетренированных крыс. В сб. «мат.респ.научн.конф. «Теплообразование и терморегуляция организма в норме и при патологических состояниях», Киев, 1971, С.20.
87. Березовский В.А., Загороднева А.Г. Оценка кислородного снабжения различных отделов желудочно-кишечного тракта. В сб. «Физиология и патология органов пищеварения», Мат. XI Всес.конф.по физиологии и патологии пищеварения, Львов, 1971, С. 67-68.
88. Березовский В.А., Ротарь А.Я. Исследование системных и тканевых адаптаций при тренировке к недостатку кислорода у крыс. В кн. «Эволюция вегетативных функций», Л., Наука, 1971, С.213-220.
89. Кныш И.Т., Березовский В.А., Мосиенко В.С., Буллах А.Д. Влияние сосудорасширяющих препаратов и гипертермии на напряжение кислорода в нормальных и опухолевых тканях. Вопросы онкологии, 1971, 11, С.80-84.
90. Березовский В.А. О роли периферических механизмов регуляции нормоксии при адаптации к кислородной недостаточности. В кн.: «Материалы V Всес. конф.патофизиологов», Баку, 1971, С. 431.
91. Березовский В.А., Дрюк Н.Ф. Адаптация Филатовского стебля и повторной циркуляторной гипоксии. В кн.: «Материалы V Всес.конф.патофизиологов», Баку, 1971, С.353-354.
92. Березовский В.А. Напряжение кислорода в тканях при адаптации к гипоксии. Дисс.докт., Киев, 1971, С.1-413.
93. Березовский В.А. Напряжение кислорода в тканях при адаптации к гипоксии. Автореф. дисс.докт., Киев, 1971, С.1-45.
94. Загороднева А.Г., Березовский В.А. О латентном периоде желудочной секреции. Физиол.журн., 1972, XVIII, №1, С.99-101.
95. Березовский В.А. О некоторых спорных моментах теории транспорта кислорода в тканях. В кн. «современные проблемы биохимии дыхания и клиника», мат. II Всес.конф. Том I, Иваново, 1972, С.137-139.
96. Березовский В.А. Каскады напряжения кислорода в свете данных оксигенотометрии. В кн. «Полярографич. опр. кислорода в биол.объектах», Киев, 1972, С.17-18.
97. Березовский В.А. Напряжение кислорода в крови и Таниях при адаптации к гипоксии. В кн. «Полярографич. опр. кислорода в биол.объектах», Киев, 1972, С.18-20.
98. Березовский В.А., Колпаков Е.В., Рожок Г.П. Возрастные особенности кислородного питания печени. В кн. «Тез.докл.респ.научн.конф. по вопр.акушерства и педиатрии», Фрунзе, 1972, С.152-153.
99. Березовский В.А., Богомолец Е.О. Оксигенотометрия. Новые перспективы изучения механизмов регуляции кислородного гомеостаза. В кн. «V конф.физиологов республик Средней Азии и Казахстана. Тез.докл., Ашхабад, 1972, С.326-327.
100. Березовский В.А. До питання про принципи транспортування кисню в організмі. В кн.: «IX з'їзд Укр. фізіол.тов.» Тези доп., Київ, 1972, С.29-30.
101. Березовський В.Я., Колпаков Є.В., Курбаков Л.П. та ін. Порівняльно-фізіологічне вивчення реактивних змін напруження кисню в тканинах при гіпоксії та адаптації до гірських умов. В кн.: «IX з'їзд Укр. фізіол.тов.» Тези доп., Київ, 1972, С.30-31.
102. Березовский В.А. Особенности применения полярографии в биологии и медицине. В кн. «Новые иссл. В полярографии», Рефераты докл.V Всес.совещ. по полярографии., Кишинев, 1972, С. 102-103.
103. Березовский В.А. Транспорт кислорода через мембраны. Физическая диффузия или активный перенос? В кн. «IV Международный биофизический конгресс, М., 1972, т. 3, С. 114-115.
104. Березовский В.А., Сушко Б.С., Теплицкий М.Г. Влияние плотности тока на коэффициент диффузии кислорода к твердым микро- и макроэлектродам. В кн. «Новые исслед. в полярографии», Кишинев, Изд.»Штиница», 1972, С.84-85.
105. Березовский В.А., Кушнарчук В.С. Влияние четыреххлористого углерода на напряжение кислорода в печени. В кн. «Фармакология и токсикология», К., 1973, 8, С.142-145.
106. Березовський В.Я. Напруження кисню крові при гіпоксії та адаптації до нестачі кисню. Фізіол.журн. АН УРСР, 1973, т.ХІХ, 6, С.818-823.
107. Березовский В.А. Напряжение кислорода в крови при адаптации к гипоксии. В кн. «Гипоксия при патол. процессах, вызванных экстремальными воздействиями», Тез.докл., Л., 1973, С.96-97.
108. Березовский В.А. Напряжение кислорода в ткани как критерий острой ишемии. В кн. «Острая ишемия и меры борьбы с постишемическими расстройствами», Тез.докл., Москва, 1973, С.10-12.
109. Березовский В.А., Федуров В.В. Некоторые характеристики окислительных процессов в митохондриях белых крыс после пребывания в условиях высокогорья. В кн. «Клеточное дыхание в норме и в условиях гипоксии», мат.конф., Горький, 1973, С.150-151.
110. Березовский В.А. Электроды для полярографического определения кислорода в биологических объектах. В кн. «Полярографич.опред.кислорода в биол.объектах», мат. II Всес.симп., Изд. Наук.думка, Киев, 1974, С.34-57.
111. Шайдерман В.И., Березовский В.А. Конструктивные особенности уникальных и мультикатодных электродов из микропровода. В кн. «Полярографич.опред.кислорода в биол.объектах», мат. II Всес.симп., Изд. Наук.думка, Киев, 1974, С.57-65.
112. Березовский В.А. Об информативности величин напряжения кислорода в тканях. В кн. «Полярографич. опред. кислорода в биол. объектах», мат. II Всес.симп., Изд. Наук.думка, Киев, 1974, С.109-120.
113. Березовский В.А. практические рекомендации по технике измерения напряжения кислорода в биологических объектах. В кн. «Полярографич. опред. кислорода в биол. объектах», мат. II Всес. симп., Изд. Наук.думка, Киев, 1974.
114. Дрюк Н.Ф., Березовский В.А. Напряжение кислорода в свободных трансплантатах кожи. В кн. «Полярографич. опред.

- кислорода в биол. объектах», мат. II Всес. симп., Изд. Наук. думка, Киев, 1974, С. 213-218.
115. Березовский В.А., Дударев В.П. Кислородное снабжение тканей при адаптации к гипоксии. В кн. «Горы и здоровье», Изд. «Наук. думка», Киев, 1974, С. 98-113.
116. Березовский В.А. О путях повышения эффективности лечения повышенным давлением кислорода. Тез. докл. II Всес. симпоз. «Гипербарическая оксигенация», 1975, С. 223-225.
117. Березовский В.А. Напряжение кислорода в тканях животных и человека. К., Наук. думка., 1975, 280 с.
118. Березовский В.А. Кислородный гомеостаз и кислородная недостаточность. В кн. «Оксибиотич. и аноксибиотич. проц. при exper. и клинич. пат.», Тез. докл. симп., 1975, Киев, С. 3-8.
119. Березовский В.А. Индивидуальные особенности реакции организма на острую гипоксическую гипоксию. В кн. «Оксибиотич. и аноксибиотич. проц. при exper. и клинич. пат.», Тез. докл. симп., 1975, Киев, С. 24-26.
120. Коваленко Е.А., Березовский В.А., Эпштейн И.М. Полярографическое определение кислорода в организме. Москва, «Медицина», 1975, С. 230.
121. Березовский В.А. Принципы полярографического анализа. В кн. «Полярографическое определение кислорода в организме», М., Медицина, 1975, С. 9-27.
122. Березовский В.А. Приборы и методы полярографического анализа. В кн. «Полярографическое определение кислорода в организме», М., Медицина, 1975, С. 28-54.
123. Березовский В.А. Вспомогательные электроды. В кн. «Полярографическое определение кислорода в организме», М., Медицина, 1975, С. 115-124.
124. Повстяной Н.Е., Березовский В.А., Козинец Г.П., Кульбака В.С. Напряжение кислорода в крови и ожоговой болезни различной тяжести. В кн. «Оксибиотические и аноксибиотические процессы при экспериментальной и клинической патологии», Тез. докл. к симп., 1975, С. 168-169.
125. Цибенко В.А., Березовский В.А. Влияние раздражения гипоталамуса на напряжение кислорода в скелетной мускулатуре собаки. В кн. «Оксибиотические и аноксибиотические процессы при экспериментальной и клинической патологии», Тез. докл. к симп., 1975, С. 226-228.
126. Березовский В.А., Козинец Г.П., Кульбака В.С. Сравнительная оценка кислородной недостаточности у больных ожоговой болезнью в стадии септикотоксемии. В кн. «Ожоговая болезнь», К., Здоровье, 1975, С. 21-24.
127. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. к вопросу об адаптивной роли поверхностно-активных веществ легких. В кн. «Всес. симп. Физиологическая роль поверхностно-активных веществ. Тез. докл., Черновцы, 1975, С. 16-17.
128. Березовский В.А. Отрицательный кислородный эффект и способы повышения эффективности оксигенотерапии. Врачебно дело, Киев., 1975, №3, С. 85-88.
129. Березовский В.А. Напряжение кислорода в тканях животных и человека. К., Наук. думка, 1975, 230 с.
130. Цибенко В.А., Березовский В.А. Влияние раздражения гипоталамуса на напряжение кислорода в крови. В кн. «Пробл. физиологии гипоталамуса», вып. 10, Изд. «Вища школа», К., 1976, С. 57-64.
131. Березовский В.А., Ганиткевич Я.В. Всесоюзный симпозиум: Физиологическая роль поверхностно-активных веществ, Черновцы, 1976, Физиол. журн., 62, 4, С. 646-647.
132. Березовский В.А., Петунин Ю.И., Сушко Б.С., Якут Л.И. К вопросу о механизмах транспорта кислорода через биологические мембраны. Цитология, 1976, 18, № 1, С. 53-57.
133. Березовский В.А. О некоторых физиологических особенностях высокоустойчивых и низкоустойчивых к острой гипоксии крыс. Физиол. журн., 1976, т XXII, № 3, С. 291-296.
134. Березовский В.А. индивидуальные возможности реакций на кровопускание у высокоустойчивых и низкоустойчивых к острой гипоксии крыс. Физиол. журн., 1976, т XXII, № 3, С. 297-302.
135. Березовский В.А., Полищук Ю.Э., Дрюк Н.Ф. Исследование напряжения кислорода в тканях конечностей больных с атеросклеротическими окклюзиями артерий в стадии тяжелой ишемии. Советская медицина, 1977 № 1, С. 33-37.
136. Березовский В.А., Клименко О.С. Модифицированная полярографическая комірка. Физиол. журн., 1977, № 2, С. 272-273.
137. Березовский В.А., Сушко Б.С. Кинетика транспорту кислороду осадочными фосфолипидными плівками. Физиол. журн., 1977, т. 23, №5, С. 641-645.
138. Загороднева А.Г., Березовский В.А. Зміни гемоглобінів при адаптації до умов високогір'я. Физиол. журн., 1977, 23, №3, С. 395-399.
139. Березовский В.А. О транспорте кислорода через аэрогемагический барьер. В кн. «Пульмонология», Киев, Изд. «Здоровье», 1977, вып. 3, С. 6-10.
140. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. Влияние ингаляции кислорода на состояние сурфактанта легких. В кн. «Пульмонология», Киев, Изд. «Здоровье», 1977, вып. 3, С. 103-105.
141. Березовский В.А. Екологічні питання фізіології дихання та спадкові варіації реактивності. Физиол. журн., 1977, XXIII, №4, С. 435-445.
142. Повстяний М.Ю., Березовський В.А., Козинець Г.П., Кульбака В.С. Зміни каскадів напруження кисню при опіковій хворобі в стадії септикотоксемії. Физиол. журн., 1977, 23, №4, С. 486-492.
143. Отрощенко П.Г., Березовский В.А. Функционально-морфологические изменения в легких кроликов при аэрозольтерапии туберкулостатическими препаратами. Проблемы туберкулеза, 1977, №6, С. 62-64.
144. Березовский В.А. Транспорт кислорода через биологические барьеры в условиях измененной газовой среды. В кн. «Дыхательная недостаточность в клинике и эксперименте», тез. докл., Куйбышев, 1977, С. 319-321.
145. Березовский В.А. Кислородный гомеостазис в норме и патологии. В кн. «Кислородный гомеостазис и кислородная недостаточность», К., Наук. думка, 1978, С. 5-18.
146. Повстяной Н.Е., Березовский В.А., Козинец Г.П., Кульбака В.С. Кислородная недостаточность при ожоговой болезни. В кн. «Кислородный гомеостазис и кислородная недостаточность», К., Наук. думка, 1978, С. 153-159.
147. Березовский В.А. Гипоксия и индивидуальные особенности реактивности. К., Наук. думка, 1978, 215 с.
148. Березовский В.А. Биологические основы гетерогенной реактивности. В кн. «Гипоксия и индивид. особен. реактивности», К., Наук. думка, 1978, С. 7-23.
149. Березовский В.А. Индивидуальные реакции животных на недостаток кислорода. В кн. «Гипоксия и индивид. особен. реактивности», К., Наук. думка, 1978, С. 24-39.
150. Березовский В.А. Индивидуальные реакции человека на низкое парциальное давление кислорода. Заключение. В кн. «Гипоксия и индивид. особен. реактивности», К., Наук. думка, 1978, С. 147-183.
151. Березовский В.А. Юрай Корпаш, Жолтан Томори Кашель и другие дыхательные рефлексы. Братислава, 2, Физиол. журн., 1978, № 3, С. 424-425.
152. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. К вопросу о функциональной роли поверхностно-активных веществ легкого. Бюлл. exper. биол. и мед., 1978, №10, С. 397-400.
153. Березовский В.А., Грушевский Б.З., Куланин Л.В. и др. Оксигенометр – прибор для определения напряжения кислорода в газообразных, жидких и плотных средах. В кн. «Новые приборы и методы газового анализа в совр. медицине и физиологии», Тез. докл., Казань, 1978, С. 176-177.
154. Березовский В.А., Жигайло Т.Л. Индивидуальные различия гипоксических реакций в условиях высокогорья. Физиология человека, 1978, 5, 1, С. 116-121.
155. Березовский В.А. Газообмен. Українська Радянська енциклопедія, 1979, Т. 22, С. 423.
156. Березовский В.А., Клименко К.С., Животовская Н.А. Особенности действия физиологически активных веществ в зависимости от генетически детерминированных различий реактивности. В кн. «Тезисы стендовых докл.», Рига, 1979, С. 29.
157. Березовский В.А. Аллопатический и гомеопатический принципы в лечении заболеваний связанных с кислородным голоданием. В кн. «Молекулярные аспекты адаптации к гипоксии», К., Наук. думка, 1979, С. 224-231.
158. Березовский В.А., Гойда Е.А., Мукалов И.О., Сушко Б.С. Экспериментальное исследование распределения кислорода в икринках выюна. Физиол. журн., К., 1979, т. 25, №4, С. 379-389.
159. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. Физиологическая роль поверхностно-активных веществ легкого. Физиол. журн., К., 1979, т. 25, №4, С. 456-465.
160. Березовский В.А. Вклад И.М. Сеченова в развитие физиологии и биофизики дыхания. Физиол. журн., 1979, Т. 65, №8, С. 1199-126.
161. Березовский В.А., Назаренко А.И. Крупный вклад в гепатологию. Физиол. журн., 1980, Т. 26, №2, С. 244-249.

162. Березовский В.А., Серебровская Т.В., Липский П.Ю. О некоторых генетических предпосылках индивидуальных реакций человека на экстремальные воздействия. В кн. «Оценка и прогнозирование функциональных состояний в физиологии», Изд.«Илим», Фрунзе, 1980, С. 362-364.
163. Березовский В.А. Дыхание. Українська Радянська енциклопедія, 1980, Т. 3, С.492.
164. Петров М.М., Березовский В.А. Сравнительная характеристика кислородно-транспортных свойств эритроцитов в разных условиях хранения при $+4\pm 2^\circ\text{C}$. В кн. «Труды I Украинского съезда гематологов и трансфузиологов», К., 1980, С. 189-190.
165. Березовский В.А. Новый метод активации системы естественной резистентности организма человека (оротерапия и оропрофилактика), Мед.реком. МВК МЗ УССР и АН УССР, К., 1980, 24 с.
166. Березовский В.Я., Горчаков В.Ю. Поверхнево-активні речовини легень в нормі і в патології. Вісник АН УРСР, 1980, № 11, С. 106.
167. Березовский В.А. Реактивность, индивидуальность и конституция. Физиол.журн., 1981, т. 27, №3, С. 332-338.
168. Березовский В.А., Серебровская Т.В., Липский П.Ю. Исследование функции внешнего дыхания у близнецов в условиях измененной газовой среды. Физиол.журн., 1981, т.27, №1, С. 20-26.
169. Березовский В.А., Назаренко А.И. О роль печени в формировании реактивности организма к кислородной недостаточности. В кн. «Актуальные проблемы современной патофизиологии», Тез.докл.Всес.конф., посв.100-летию со дня рожд. А.А.Богомольца», К., Наук.думка, 1981, С. 45-46.
170. Березовский В.А., Носарь В.И., Сукачева Л.А. Индивидуальные различия в реактивности высоко- и низкоустойчивых к острой гипоксии крыс и их связь с микросомальным окислением. В кн. «Актуальные проблемы современной патофизиологии», Тез.докл.Всес.конф., посв.100-летию со дня рожд. А.А.Богомольца», К., Наук.думка, 1981, С. 46-48.
171. Березовский В.А. Ритмы биологических процессов как проявление индивидуальной реактивности и конституции индивида. Патол.физиол. і експер.теріапія, М., 1981, 3, С 3-7.
172. Березовский В.А., Будко А.А., Драч А.С. Респираторно-гемодинамическое взаимодействие при адаптации к острой и хронической гипоксии. В кн. «Физиологические и клинические проблемы адаптации к гипоксии, гиподинамии и гиперемии», М., 1981, С. 26-27.
173. Березовский В.А., Пожаров В.П., Сушко Б.С. Методика бескровного измерения парциального давления кислорода артериальной крови. Физиол.журн., 1981, т. 27, №6, С. 834-837.
174. Березовский В.А. И.М.Сеченов. К., Наук.думка, 1981, 176 с.
175. Березовский В.А. Основные направления борьбы с кислородным голоданием. Врач.дело, 1981, № 7, С. 64-68.
176. Березовский В.А. Роль индивидуальных особенностей реактивности в процессах адаптации к гипероксии, В кн. «Действие измененной газовой среды на живой организм», Сыктывкар, 1981, С. 10-18.
177. Березовский В.Я., Алфьоров Ю.М., Горчаков В.Ю., Сушко Б.С., Назаренко А.И. Біологічні бар'єри як регулятори дихання. В кн. «XI з'їзд Українського фізіологічного товариства», Тез.доп., Київ, 1982, Наук.думка, С. 31-32.
178. Березовский В.А., Носарь В.И. Возрастные особенности устойчивости к острой гипоксии. IV Всесоюз.съезд геронтологов и гериатров. Тез.докл., Кишенев, 1982, С. 37.
179. Березовский В.А., Назаренко А.И., Говоруха Т.Н. Влияние гелия на газообмен и тканевое дыхание. Физиол.журн., 1982, т. 28, №3, С. 353-358.
180. Березовский В.А., Пожаров В.Д., Сушко Б.С. Неинвазивный метод динамического контроля парциального давления кислорода в артериальной крови. В кн. «Косм.биол. и авиакосм.мед.» VII Всес.конгр. ,М., Калуга, 1982, С. 156-157.
181. Березовский В.А. Реактивность респираторно-гемодинамической системы и адаптательность организма к недостатку кислорода. В кн. «Кровообращение и условия высокогорной и экспериментальной гипоксии», тез.докл., Фрунзе, 1982, С. 21-24.
182. Березовский В.А., Богомолец В.И., Дейнега, В.Г., Носарь В.И. Физиологические механизмы реабилитирующего действия горного климата. Физиол.журн., 1982, т. 28, №5, С. 515-521.
183. Березовский В.А., Дуб В.Н., Курбаков Л.А., Сушко Б.С. Транскутанный измеритель парциального давления кислорода артериальной крови. В кн. «Новые приборы и методы современной медицины», К., Наук.думка, 1982, С. 10-15.
184. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. Поверхностно-активные вещества легкого. К., Наук.думка, 1982, 165 с.
185. Березовский В.А., Горчаков В.Ю., Сушко Б.С. О механизмах физиологической регуляции поступления кислорода в клетку. XIV съезд Всес.физиол.об-ва им. И.П.Павлова, 1983, Баку, С. 281.
186. Березовский В.А. Биологическая роль и механизмы действия поверхностно-активных веществ. В кн. «Сурфактанты легкого в норме и патологии», К., Наук.думка., 1983, С. 5-19.
187. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. К вопросу и роли поверхностно-активных веществ легкого в массопереносе кислорода. В кн. «Сурфактанты легкого в норме и патологии», К., Наук.думка., 1983, С. 72-77.
188. Алферов Ю.М., Березовский В.А. Влияние ионного состава среды на массоперенос кислорода через границу раздела электролит-фосфолипидная пленка. В кн. «Сурфактанты легкого в норме и патологии», К., Наук.думка., 1983, С. 78-84.
189. Березовский В.А., Носарь В.И. Диффузионная способность гемато-паренхиматозного барьера для кислорода в условиях дыхания гелио-кислородными газовыми смесями. Физиол.журн. СССР, 1983, т. 59, №4, С. 489-494.
190. Березовский В.А., Брикун А.А., Нестеров Е.Н., Кобозев Г.В. Сурфактант легких. Рецензия. Физиол.журн., 1983, №3, С. 378-379.
191. Березовский В.А., Липский П.Ю. и др. Реактивность организма у моно- дизиготных близнецов. М., Медицина, 1981, Рецензия, Физиол.журн., 1983, № 3, С. 380.
192. Березовский В.А. Кровообращение при гипоксии. В кн. «Кровообращение и окружающая среда», Тр.Крымск.мед.ин-та, 1983, Т. 98, С. 34-41.
193. Березовский В.А., Сушко Б.С. Профиль концентрации кислорода и некоторые спорные вопросы перемещения свободного кислорода в биологических объектах. Физиол.журн., 1984, № 3, С. 345-355.
194. Березовский В.А. Сурфактантная система легкого и ее физиологическая роль. В кн. «Узловые вопросы современной физиологии», Сб.науч.труд. Выездного Пленума Центрального Совета Всес.физиол. о-ва им. И.П.Павлова при АН СССР, Томск, 1984, С. 28-46.
195. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. Использование принципа индукции ферментов микросомального окисления для коррекции гипоксических состояний. В кн. «Фармакологическая коррекция кислородзависимых патологических состояний». Тез.докл. I Всес. Симп., М., 1984, С. 3-4.
196. Березовский В.А. Иван Михайлович Сеченов. – 2-е издание, перераб., доп., Киев. Наук.думка, 1984, 168 с.
197. Березовский В.А., Носарь В.И., Погребинская Н.А. Способ определения диффузной способности гемато-паренхиматозного барьера. Автор.свид. №1120965 А 61 В 6/00, 1984.
198. Березовский В.А., Липский П.Ю. Использование близнецового метода для исследования относительной роли наследственности и среды в реакциях внешнего дыхания. В кн. «Близнецовый метод в биологии, медицине, спорте», Винница, 1984, С. 13-14.
199. Березовский В.А., Мельник Т.А., Бойко О.А., Серебровская Т.В. Роль генотипа и среды в адаптации системы дыхания к горному климату. В кн. «Близнецовый метод в биологии, медицине, спорте», Винница, 1984, С. 14-15.
200. Агаджанян А.А., Березовский В.А., Бреслав И.С. и др. Словарь-справочник по патофизиологии дыхания. Киев, наук.думка, 1984, 100 с.
201. Березовский В.А., Процюк Р.Г., Горчаков В.Ю. Возможности коррекции состояния сурфактантной системы легкого. Врач.дело, 1984, № 11, С. 107-110.
202. Березовский В.А., Мельник Т.А., Серебровская Т.В. Кислотно-основное состояние крови при адаптации к горным условиям у моно- и дизиготных близнецов. Физиол.журн., 1984, №6, С. 687-692.
203. Плипчук Н.С., Процюк Р.Г., Березовский В.А., Горчаков В.Ю. Оценка состояния и способы коррекции изменений сурфактантов легкого в комплексном лечении больных туберкулезом (методические рекомендации), Киев., 1985, 18 с.
204. Березовский В.А., Носарь В.И. Влияние гипероксических газовых смесей на массоперенос кислорода через гемато-паренхиматозный барьер, Физиол.журн., 1985, № 11, 1403-1408.
205. Березовский В.А. Мукоцилиарный клиренс и профилактика пневмокониозов. В кн. Оздоровление условий труда, профилактика

- заболеваний горнорабочих и горноспасателей, организация экстренной медицинской помощи на угольных шахтах», Донецк, 1985, С. 102.
206. Березовский В.А., Енокян С.Г. Методы и аппаратура для исследования кислородного обеспечения тканей, Методические рекомендации. Алма-Ата, 1985, 25 с.
207. Березовский В.А. Утомление и неутомляемость. В кн. «Физиологические проблемы утомления и восстановления» Тез.докл., Всес.конф.посв.100-летию со дня рожд. Г.В.Фольборга, ч. 1, Киев-Черкассы, 1985, С. 47-48.
208. Березовский В.А., Серебровская Т.В. скорость восстановления вегетативных функций и реактивности респираторно –гемодинамической системы человека. В кн. «Физиол.прол.утомления и восстановления» Тез.докл., Всес.конф.посв.100-летию со дня рожд. Г.В.Фольборга, ч. 1, Киев-Черкассы, 1985, С. 49-50.
209. Березовский В.А., Горчаков В.Ю., Дейнега В.Г., Процюк Р.Г. Способ исследования функционального состояния легких. Авт.свид.№ 1168209, 1985.
210. Березовский В.А., Горчаков В.Ю., Процюк Р.Г. О коррекции состояния сурфактантной системы легких. Врач.дело, 1985, № 6, С. 36-39.
211. Березовский В.А., Носарь В.И. Влияние гипероксических газовых смесей на массоперенос кислорода через гематопаренхиматозный барьер. Физиол.журн., 1985, Т. 71, № 11, С. 1403-1408.
212. Березовский В.А. Итоги и перспективы развития медицинского приборостроения в учреждениях МЗ УССР и АН УССР. В кн. «Приборы и устройства для теоретической и практической медицины», Наук.думка, 1985, С. 3-6.
213. Березовский В.А., Буяков И.Е. и др. Устройство для импульсного измерения напряжения кислорода миокарда в заданный момент сердечного цикла. В кн. «Приборы и устройства для теоретической и практической медицины», Наук.думка, 1985, С. 78-82.
214. Березовский В.А. Функциональная характеристика органов дыхания. В кн. «Пульмонология. Справочное пособие. Киев, Наук.думка, 1985, С. 33-49.
215. Березовский В.А. Патолофизиология дыхания. В кн. «Пульмонология. Справочное пособие. Киев, Наук.думка, 1985, С. 70-86.
216. Березовский В.А., Бойко О.А. Курбаков Л.А., Гридина Т.Н. К вопросу о механизме формирования различий в естественной резистентности крыс к острой гипоксической гипоксии. Физиол.журн. 1985, т. 31, №3, С. 257-262.
217. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. и др. Оценка состояния с помощью коррекции изменений сурфактантов легкого в комплексном лечении больных туберкулезом. Методические рекомендации. Киев, 1985, 17 с.
218. Березовский В.А., Дейнега В.Г., Носарь В.И., Богомолец В.И. Влияние искусственного горного климата на дыхание и кровообращение у шахтеров-угольщиков, страдающих хроническим пылевым бронхитом. Физиол.журн., 1985, т. 31, №5, С. 619-623.
219. Березовский В.А., Носарь В.И. К вопросу о биологическом действии азота на транспорт кислорода через гематопаренхиматозный барьер. Физиол.журн., 1985, т. 31, №6, С. 641-645.
220. Березовский В.А., Макаренко Н.В. Всесоюзная научная конференция «Физиологические проблемы утомления и восстановления», Физиол.журн., 1986, т. 32, №2, С. 244-247.
221. Дейнега В.Г. Березовский В.А., Богомолец В.И. и др. Реабилитация горнорабочих угольных шахт и лиц с пылевыми заболеваниями легких в условиях горного климата. Методические рекомендации. Донецк, 1986, 11 с.
222. Березовский В.А., Зеленская Т.М., Серебровская Т.В., Зверкова А.С., Ильичевич Н.В. Степень конкордантности адаптивных реакций у близнецов в условиях горного климата и их связь с реактивностью физиологической системы соединительной ткани.//Физиология человека. – 1986. – Т.12. № 6. – С. 992-993.
223. Березовский В.А., Коваленко Т.Н. Структурные изменения аэрогемаического барьера при изменении вдыхаемой газовой смеси. В кн. Актуальные пробл.совр.физиологии, Сб.нучн.трудов.К., Наук.думка, 1986, С. 145-146.
224. Березовский В.А., Сушко Б.С. Влияние диет с различным содержанием насыщенных и ненасыщенных жирных кислот на диффузию кислорода в мышечной ткани. Физиол.журн., 1986, т. 32, №4, С. 492-495.
225. Березовский В.А., Мойбенко А.А., Голов Д.А., Казьмин С.Г., Сушко Б.С. Способ измерения напряжения кислорода в сердце. Авт.свид. СССР № 1251854 А 1, 1986.
226. Березовский В.А., Лябах Е.Г. О регионарной гипоксии покоя. Докл.Акад. наук СССР, 1986, т. 288, №5, С. 1259-1262.
227. Березовский В.А., Пилипчук Н.С., Процюк Р.Г., Горчаков В.Ю. Влияние ингаляций биологически-активных препаратов на сурфактанты легкого. Бюлл.экспер.биол. и мед., 1986, т. 52, №8, с. 185-189.
228. Березовский В.А., Горчаков В.Ю. Устройство для исследования поверхностного натяжения монослоев сурфактанта. Авт.свид. № 1258375, 1986, № 35.
229. Березовский В.А. Реактивность и резистентность при гипоксии. В кн. «Адаптация и резистентность организма в условиях гор. Сб.научн.трудов. К., Наук.думка, 1986, 204 с.
230. Березовский В.А. Проницаемость биологических барьеров как один из регуляторов как один из регуляторов в системе массопереноса газов. В кн. «Регуляция дыхания и массопереноса газов в организме. Мат.Всес.конф., Ленинград, М., 1986, С. 26.
231. Лепешков В.Ф., Березовский В.А. Обменные процессы в эмбрионах цыплят-бройлеров под воздействием отрицательной аэроионизации. Сельскохозяйственная биология, 1986, №5, С. 115-118.
232. Березовский В.А., Носарь В.И. Влияние голодания на напряжение кислорода в тканях у кроликов. Патолофизиол. и экпер.терапия, 1987, № 1, С. 61-64.
233. Макаренко Н.В., Березовский В.А., Майдинов Ю.Л., Киенко В.М. и др. Исследование наследственной обусловленности некоторых показателей нейродинамических и психомоторных функций, а также личностных особенностей человека. Физиол.журн., 1987, т. 33, № 2, С. 3-9.
234. Березовский В.А., Серебровская Н.В. Вентиляторный ответ на гиперкапнический стимул как показатель реактивности систем дыхания человека. Физиол.журн., 1987, т. 33, №3, С. 12-17.
235. Березовский В.А., Хасина М.А., Гусева Л.А. и др. Колориметрический метод исследования сурфактантов легкого. МЗ РСФСР, Владивосток. Мед.мн-т, Владивосток, 1987, 12 с.
236. Агаджанян А.А., Башкиров А.А., Березовский В.А. и др. Словарь физиологических терминов. М., Наука, 1987, 446 с.
237. Березовский В.А., Дейнега В.Г. Физиологические механизмы саногенных эффектов горного климата. К.Наукова думка. - 1988. - 224 с.
238. Березовский В.А. Экологические и генетические аспекты индивидуальной адаптации. V Всес.симп. «Эколого-физиологические проблемы адаптации», Москва, 1988, С.33-34.
239. Березовский В.А., Яковлева О.А., Горчаков В.Ю. и др. Влияние альфа-токоферола на сурфактанты легкого. Укр.биохимический журн., 1988, т. 60, № 6, С. 88-90.
240. Березовский В.А., Носарь В.И. Возрастные особенности потребления кислорода организмом в условиях кислородной недостаточности. В кн. «Тезисы и рефераты докл. V Всес.съезда геронтологов и гериатров», К., 1988, т. 1, с. 72.
241. Березовский В.А., Серебровская Т.В. Индивидуальная реактивность системы дыхания человека и ее оценка.//Физиол.журн. – 1988. – Т.34. №6. – С.3-7.
242. Березовский В.А., Дейнега В.Г. Физиологические механизмы саногенных эффектов горного климата. К.Наукова думка. - 1988. - 224 с.
243. Березовский В.А., Дынник О.Б., Строкина И.Г. Применение терапии горным воздухом для коррекции кислотообразования у больных, страдающих гипо- и гиперацидным синдромом.//Лікар.справа. Врачебное дело. – 1988. - №1. – С. 177-180.
244. Березовский В.А., Левашов М.И., Портниченко В.И., Павлова Е.Р., Долгополова Л.П. Терапевтический эффект искусственного горного климата у пульмонологических больных. В кн. II съезд терапевтов Киргизии, тез.докл. Фрунзе, 1988, С. 72-73.
245. Березовский В.А. Экологические и генетические аспекты индивидуальной адаптации. В кн. V Всес. Симп.»Эколого-физиологические проблемы адаптации», Москва, 1988, С. 33.-34.
246. Березовский В.А., Николай С.Л., Чекман И.С., Соколянский И.Ф. Оксигенация мышечной ткани и состояния никотинамидных коферментов при гипероксическом стрессе. В кн. «Патогенез реакций организма на необычн. стрессовые воздействия», Кишинев, Штиинца, 1988, С. 67-72.
247. Березовский В.А., Журавленко В.Я., Уланов Н.М. и др. Экспериментальная камера искусственного горного климата. Медицинская техника, 1989, № 1, С. 40-43.

248. Березовский В.А., Рожанчук В.Н. и др. Опыт применения мембранных газоразделительных элементов в устройстве «Искусственный горный климат», Тез.докл.науч.-техн.конф., Челябинск, 1989, С.85-86.
249. Березовский В.А., Дейнега В.Г., Журавленко В.Я. и др. Устройство для климатотерапии. Авт.свид. СССР № 1526688, № 45, 1989.
250. Глинский Г.В., Соловьева И.Е., Березовский В.А. и др. влияние пептидно-белкового связывания на элиминацию соматостатина и эпидермального фактора роста из кровеносного русла ткани легкого. Физиол.журн., 1989, т. 35, № 4, С. 96-100.
251. Журавленко В.А., Березовский В.А., Пилипенко Л.Т. и др. Климатическая камера. Авт.свид. СССР, № 147002, №12, 1989.
252. Березовский В.А., Горчаков В.Ю., Хасабова И.А. Коррекция поверхностной активности сурфактантов легкого. Тез.докл. IV Всес.съезда патофизиологов, 1989, Кишинев, М., С. 1087.
253. Березовский В.А., Горчаков В.Ю., Богомолец Е.О. Респираторная влажпотеря и возможные пути ее регуляции. Физиол.журн., 1989, т. 35, №4, С 19-23.
254. Мосиенко В.С., Березовский В.А., Тодор И.Н. способ оценки антигипоксантных свойств фармакологических средств. Авт.свид. СССР, № 1547527, 1989.
255. Мосиенко В.С., Березовский В.А., Тодор И.Н. способ оценки антигипоксантных свойств фармакологических веществ. Авт.свид. СССР, № 1547553, 1989.
256. Berезovsky W. Respiratory waber loss dependence on gaseous composition and surfactant state. Proc.Intern.Union of Phisiol.Sci., Helsinki, Finland, 1989, S. 2096, p. 138.
257. Березовский В.А., Левашов М.И., Гридина Т.Н. использование искусственного горного климата для лечения и реабилитации больных хроническими бронхитами. Врач.дело., 1990, № 12, С. 34-36.
258. Березовский В.А., Колотилов Н.Н. Биофизические характеристики тканей человека. Справочник. Изд-во «Наукова думка». - Киев. - 1990. - 224 с.
259. Березовский В.А. Патогенные и саногенные эффекты действия гипоксии на организм человека. В кн.: «Кислородное голодание и способы коррекции гипоксии. К.-Наукова думка.- 1990.- с.3-11
260. Березовский В.А. Урбанизация и соматическая конституция. В кн. Урбозкология», М., Наука, 1990, 240 с.
261. Berезovsky W., Levashov M., Nosar V., Shelest I., Litvinova A. The correction mechanisms of nonspecific respiratory and hemodynamic disturbances by hypoxic gas mixtures. The 4th Matsumoto international symposium, Japan, 1991, p.19.
262. Berезovsky W., Gorchakov V., Bogomolets K. Correction of the lung surfactants activity. In: Proc.Intern.Soc. for Patophysiol., Moscow, 1991, p.146.
263. Березовский В.А., Носарь В.И., Корницкая А.И., Брюзгина Т.С., Кравченко Э.Я. Особенности кислородного снабжения скелетной мышцы спонтанно гипертензивных крыс при голодании. Физиол.журн. 1991, т. 37, №2, С. 85-92.
264. Березовский В.А., Левашов М.И. Фонопальмографическая топография легкого. Физиол.журн. 1991, т. 37, №2, С. 107-112.
265. Горчакова Л.А., Березовский В.А. Использование композиционных смесей на основе пчелопродуктов для восстановления поверхностной активности сурфактантов легкого. В кн. III-я научн.-практ.конф. «Сурфактантная и антисурфактантная система легких». Тез.докл., 1991, Ялта, С. 22-23.
266. Березовский В.А., Сербиненко Л.Б., Левашов М.И., Бальцева Л.В. Динамика клинических, иммунологических параметров и показателей вентиляционной способности легких у больных хроническим обструктивным бронхитом под влиянием лечения в камере искусственного горного климата. «Высокогорная климатотерапия внутренних болезней», Мат.Всес.семинар., 1991, С. 11-14.
267. Березовский В.А., Горчаков В.Ю., Алексеева И.Н. и др. Возможность направленных изменений поверхностной активности сурфактантов легкого крыс путем воздействия специфическими к ним антителами. Физиол.журн., 1991, т.37, №5, С. 66-70.
268. Березовский В.А., Ткачук В.Г., Цырульников В.А. и др. Респираторная влажпотеря у лиц с различной степенью адаптации к физическим нагрузкам. Физиол.человека, 1992, т. 16, С. 43-48.
269. Березовский В.А., Жаглин А.В., Стрелков Р.Б. Нормобарическая гипокситерапия. В кн.: «Интервальная гипоксическая тренировка». Киев.-1992.- С.59-61.
270. Березовский В.А., Левашов М.И. Использование искусственного горного климата в профилактических и лечебных целях у работников транспорта. В кн. Актуальные вопросы гигиены и экологии транспорта. Тез.докл.тем.науч.-практ.конф. 1992, С. 19.
271. Березовский В.А., Левашов М.И., Бренер И.П. Особенности адаптации дыхания и легочного кровообращения к нормобарической гипоксии. В кн. Легочные артериальные гипертензии, Бишкек, 1992, С. 3.
272. Березовский В.А., Левашов М.И., Сафонов С.Л. применение акустического вибромассажера при заболеваниях органов дыхания. Врач.дело. 1992, № 3, С. 71-72.
273. Березовский В.А., Левашов М.И. Физиологические предпосылки и механизмы нормализующего действия нормобарической гипоксии и оротерапии. Физиол.журн., 1992, Т. 38, № 5, С. 3-12.
274. Березовский В.Я., Богомолец О.О., Горчаков В.Ю та ін. Вплив інгаляції поверхнево-активних речовин на стан сурфактантів легень. Фізіол.журн., 1992, Т. 38, №5, С. 46-52.
275. Березовский В.А., Левашов М.И. Искусственный горный климат: некоторые механизмы терапевтического действия. Вопр.курорт.и леч.физкульт., 1993, №3, С. 23-26.
276. Березовский В.А., Левашов М.И. Способ диагностики нарушения проходимости бронхов. Врач.дело., 1994, №1, С. 92.
277. Березовский В.А., Левашов М.И. Влияние Искусственного горного климата на функциональную подвижность нервных процессов у больных с вегетососудистой дистонией. Врач.дело, 1994, №7-8, С 78-81.
278. Алексеева И.Н., Березовский В.А., Брызгина В.А. и др. Влияние препарата «Хенофалк» на состояние печени. Экспер.и клинич. фармакология., 1994, т. 57, №1, С. 35-38.
279. Alexeseeva I., Berезovsky W., Bryzgina T. Effects of carbon tetrachloride and chenodroxycholic acid on hepatic mono-oxygenase system. Acta Physiopharmacol Buld, 1996, 22,p.45-50.
280. Березовский В.Я., Волобуев М.И., Корольчук М.С., Машков О.А. Дихання штучним гірським повітрям як метод підвищення стійкості до умов бойової діяльності. Современные аспекты военной медицины.//Сб.науч.трудов Главн.воен.клинич.госпит./ Киев: Гл.воен.-мед.управл., 1996. – С. 56-57.
281. Березовский В.Я., Волобуев М.И., Корольчук М.С. Вплив тренування дихання штучним гірським повітрям на фізичну та розумову працездатність.//Проблемы военного здравоохранения и пути его реформирования. Сборн.науч.труд./Под ред. проф.В.Я.Белого. – Киев:Укр.воен.-мед.акад., 1996. – С.256-260.
282. Левашов М.И., Березовский В.А. Состояние гемодинамики малого круга кровообращения у больных ХНЗЛ при воздействии гипоксическими газовыми смесями и искусственным горным климатом. В кн. «Прерывистая нормобарическая гипоксия» Докл.Акад. пробл.гипоксии. РФ, том. 1, М., 1997, 304 с.
283. Березовский В.Я., Волобуев М.И., Корольчук М.С., Машков О.А. Дихання штучним гірським повітрям як метод підвищення стійкості до умов бойової діяльності. Современные аспекты военной медицины.//Сб.науч.трудов Главн.воен.клинич.госпит./ Киев: Гл.воен.-мед.управл., 1997. – С. 17-18.
284. Березовский В.А., Волобуев М.И. Новая схема сеансов оротерапии и показатели психофизиологических функций курсантов. Проблемы военного здравоохранения и пути его реформирования. Киев. 1997, – С.545-548.
285. Березовский В.Я., Ярошенко В.Т., Левашов М.И. Оротерапія дисциркуляторних енцефалопатій. В кн.: «Нетрадиційні методи діагностики та лікування», Мат.наук.конф. К., 1997, с. 23-24.
286. Березовский В.А. Оротерапия как элемент депривации медицины. В кн. Гипоксия. Механизмы, адаптация, коррекция», Мат.Всес.конф., Москва, 1997, С. 13.
287. Березовский В.А., Левашов М.И. 10 лет камере искусственного горного климата «Оротрон». В кн. «Оротерапия». Доклады академии проблем гипоксии. Том 2. Киев.- 1998.- С. 3 -10.
288. Березовский В.А., Марковский П.И., Сафонов С.Л., Левашов М.И. Устройство для регистрации аэроионов в выдыхаемом воздухе. Докл.акад.пробл.гипоксии РФ, т. 2, Киев, 1998, С. 60-62.
289. Березовский В.А., Левашов М.И. Повышение резервных возможностей человека путем тренировки искусственным горным воздухом. Тез.докл.XI конф. по косм.биол. и авиакосм.мед., М. 1998, С. 105-107.

290. Березовский В.А., Левашов М.И. Введение в оротерапию. Киев: Випол.-1998.- 56 с. Второе изд.- Академия проблем гипоксии РФ.- 2000. - 76 с.
291. Березовский В.Я., Літовка І.Г., Динник О.Б., Кориченский О.М., Павлік І.В. Застосування харчових волокон як природних ентеросорбентів при захворюваннях гепатобіліарної системи. *Врач.дело.*, 1998, № 2, С. 80-82.
292. Березовский В.Я. Продукты бджільництва в медицині. Міжвідомчий тематичний науковий збірник «Бджільництво», вип. 23, Київ, 1998, С. 23-34.
293. Давиденко Н.В., Смирнова И.П., Березовский В.Я., Носар В.І. та ін. Гіполіпідемічний і антисклеротичний ефект натуральних ентеросорбентів – харчових волокон. *Укр.кардіол.журн.*, 1999, №2, С. 20-22.
294. Степанов О.Г., Березовский В.А., Горшкова Е.М. Влияние прерывистой нормобарической гипоксии на состояние гепатобиллярной системы. *Кубанский научный медицинский вестник*, Краснодар, 1999, №9-10, С. 39-42.
295. Березовский В.А., Литовка И.Г., Чака Е.Г., Магометов С., Мехед Н.В. Биофизическая стимуляция онтогенеза. *Проблемы остеологии*, 1999, т. 2, № 2, с. 12-15.
296. Березовский В.А., Ляхин П.В. Доставка слабоминерализованной воды – аналога «Нафтуса» збручанского месторождения в лечебные и оздоровительные учреждения непитьевого профиля. *Международ.каучно-практ.конф. «Медицинская реабилитация, курортология и физиотерапия»*, Ялта, 1999, С. 118-119.
297. Левашов М.И., Березовский В.А., Сафонов С.Л., Марковский П.И. Виброаэроионотерапия – новый метод физиотерапии. *Международ.каучно-практ.конф. «Медицинская реабилитация, курортология и физиотерапия»*, Ялта, 1999, С. 117-118.
298. Березовский В.А., Левашов М.И. Введение в оротерапию. Киев: Випол.-1998.- 56 с. Второе изд.- Академия проблем гипоксии РФ.- 2000. - 76 с.
299. Березовский В.А., Литовка И.Г., Чака Е.Г. Прерывистая гипоксия – метод профилактики остеопении бездействия. *Организм и окр.среда: жизнеобеспечение и защита человека в экстремальных условиях*. В. 2-х т. М.: «Слово», 2000, т. 1, с. 42-44.
300. Березовский В.Я., Літовка І.Г., Чака І.Г. Вплив дозованої гіпоксії на розвиток ситуаційної остеопенії. *Фізіол.журн.*, 2000, т. 46, № 1, С. 10-16.
301. Березовский В.Я., Літовка І.Г., Чака О.Г. Модулювання остеодистрофії та її корекція.//*Фізіол.журн.* – 2000. – Т46, №2 (додаток). – С.111-112.
302. Березовский В.Я., Горбань Є.М., Левашов М.І. Технологія підвищення резистентності організму за допомогою гіпоксітерапії. *Методичні рекомендації МОЗ України*, Київ. – 2000. – 23 с.
303. Березовский В.Я. Біофізична медицина. Витоки та сучасність// *Фізіол.журн.* – 2001. – Т.47. – № 1 (частина 2). – С. 4-12.
304. Березовский В.А., Цырульников В.А., Дроздовская С.В. Показатели респираторной влапотери как индикатор некоторых составных работоспособности.//*Наука в олимпийском спорте.* – 2000. - №2. – С.64-71.
305. Березовский В.А., Литовка И.Г., Чака Е.Г., Магометов С., Мехед Н.В. Влияние дозированной гипоксии на метаболизм костной ткани в условиях осевой разгрузки задних конечностей.//*Космична наука і технологія.* – 2000. – Т.6, №2-3. – С.77-84.
306. Березовский В.Я., Літовка І.Г., Чака О.Г., Ляхин П.В. Вплив зниженого PO_2 на модуляцію остеодистрофії у щурів за різних стаціонарних умов//*Фізіол.журн.* – 2001. – Т.47, №1(ч.2). – с. 50-54.
307. Астахова В.С., Березовский В.Я., Панченко Л.М. Клонування стромальних клітин-попередників кісткового мозку людини за умов зниженого парціального тиску кисню. *Фізіол.журн.*, 2001, т. 47, С. 40-44.
308. Березовский В.А., Носарь В.И., Хасабова И.А., Назарук И.А. Гипоксия как способ коррекции нарушения потребления кислорода костной тканью при различных статокINETических условиях. *Авиакосм.и экол.мед.*, 2001, т. 35, №5, с. 37-40.
309. Березовский В.А., Литовка И.Г. Возрастные различия экспериментальной остеодистрофии и ее коррекция.//В кн.: «Космическая биология и авиакосмическая медицина. XII конференция. М., 2002. – С.59-60.
310. Левашов М.И., Березовский В.А., Сафонов С.Л. Состояние и перспективы развития медицинской технологии акустической биорезонансной терапии. В кн. «Промисловості міста – інноваційний шлях розвитку», Київ, 2002, С. 389-392.
311. Березовский В.Я., Ярошенко В.Т. Системна та клітинна реактивність ЦНС до гіпоксії. *Нейрофізіол.*, 2002, т. 34, №4, С. 411-418.
312. Березовский В.А., Чака Е.Г., Ляхин П.В. К вопросу ситуационной остеопении.//В кн.: «Космическая биология и авиакосмическая медицина. XII конференция. М., 2002. – С.60-61.
313. Березовский В.А., Левашов М.И. Горноклиматическое лечение больных туберкулезом, история и перспективы развития метода в условиях Украины. *Медицина реабилитации, курортология, физиотерапия*, 2002, №1, С. 39-42.
314. Березовский В.А., Бруско А.Т., Загорская и др. Ранние изменения структурно-функциональной организации костной ткани при разгрузке задних конечностей крыс. *Вісн.ортопедії, травматології та протезування*, 2002, №4, С. 19-22.
315. Berезovsky V. The bones remodeling in dosed hypoxia// *life in space for life on earth*. 2002, P. 324.
316. Березовский В.Я., Левашов М.І., Грибань В.Г. Технічні засоби гіпоксітерапії. В кн. «Промисловості міста – інноваційний шлях розвитку», Київ, 2002, С. 385-389.
317. Березовский В.Я. Пристрій для індивідуальної аеротерапії гірським повітрям «Борей». В кн. «Промисловості міста – інноваційний шлях розвитку», Київ, 2002, С. 410-411.
318. Березовский В.А. Превентивные меры по увеличению запасов кальция в организме космонавтов. *Сбор.тез. II Укр. Конф. по перспективным косм.исслед.*, Кацивели, Крым., 2002, С. 162
319. Березовский В.Я. Специфічні і неспецифічні ефекти електромагнітних випромінювань у біологічних об'єктах. *Фізіол.журн.* Т 49, № 2, 2003, С. 13-24.
320. Пиріг Л.А., Березовский В.Я., Дудар І.О. інфрачервона стимуляція потовиділення як засіб корекції гомеостазу у осіб з порушеннями ниркової діяльності. *Фізіол.журн.*, Т. 49, №2, 2003, С. 25-29.
321. Березовский В.А., Левашов М.И., Литовка И.Г. Генетические перспективы космической медицины. *Сб.тез.третьей Укр.конф. по перспективным косм.исслед.*, Кацивели, Крым., 2003, С. 46.
322. Березовский В.А., Горбань Е.Н., Лобода Т.М. применение микроклимата соляных камер в оздоровительных и лечебных учреждениях. *Метод.реком.*, Киев, 2003, 2с.
323. Березовский В.А., Литовка И.Г., Костюченко А.С. Дозированные биофизические воздействия стабилизируют показатели костной ткани при моделированной остеопении. В кн. «IV Укр.конф. по косм. Исслед.», Сб. тез.Крым, Понизовка, 2004, С.209.
324. Березовский В.Я., Літовка І.Г. Склад повітря та стан здоров'я людини. *Медицина гідрологія та реабілітація*, т. 2, №4, 2004, С. 4-16.
325. Березовский В.Я., Левашов М.І., Літовка І.Г. та ін. Гіпокінезія та сучасні засоби попередження її негативних наслідків для здоров'я людини. *Медицина гідрологія та реабілітація*, т. 2, №4, 2004, С. 4-14.
326. Березовский В.А., Левашов М.И.,Сафонов С.Л. Влияние дозированной гипертермии на пассивные электрические свойства компактной костной ткани.Клінічна та експериментальна патологія, 2004, т 3, №2, ч. 1, С. 202-204.
327. Березовский В.Я., Ярошенко В.Т. Електрофізіологічне дослідження гідратації тканин при типових видах неспецифічної патології легень // *Фізіол. журн.* – 2005. – Т.51, №2. – С. 51-56.
328. Березовский В.А., Левашов М.И., Сафонов С.Л. и др. Возрастные изменения пассивных электрических свойств костной ткани. *Пробл.старения и долголетия*, 2005, т. 14, С. 82.
329. Березовский В.Я., Левашов О.М., Сафонов С.Л., Левашов М.І., Літовка І.Г. Імпедансометричне тестування компактної кісткової тканини щурів за умови обмеження рухливості // *Фізіол. журн.* – 2005. – Т.51, №4. – С. 13-20.
330. Березовский В.Я., Літовка І.Г., Костюченко О.С. Дозовані біофізичні впливи стабілізують маркери ремоделювання кісткової тканини при остеопенії розвантаження // *Космична наука і технологія.* – 2005. – Т.11, №1/2. – С.93-97.
331. Тофан Н.І., Лобода Т.В., Владимиров О.А., Березовский В.Я., Літовка І.Г. Спосіб підвищення функціональних резервів організму вагітних жінок. Деклараційний патент на корисну модель UA 5286(13) у. Бюл. №2, 2005.
332. Березовский В.Я., Ярошенко В.Т., Валецький В.П. Гіпокінезія – поліфункціональний дерприватор // *Клінічна та експер. Патологія.* – 2005. – Т.4, №3. – С. 18-22.

333. Березовський В.Я., Чака О.Г., Літовка І.Г. Вплив переривчастої нормо баричної гіпоксії на біофізичні показники стану кісткової тканини в експерименті // Вісн. ортопедії, травматології та протезування. – 2005. – Т.47, №4. – С. 40-44.
334. Лановенко І.І., Березовський В.Я., Літовка І.Г. Застосування інструментальної оротерапії для підвищення ефективності лікування хворих на анемії. Інформ.лист МОЗ України, №243, 2005, Київ, С. 3.
335. Березовський В.Я. Літовка І.Г. Остеопенія – проблема земної і космічної медицина. П'ята Укр.конф. по посм.досл.Тез.докл., 2005, С. 181.
336. Березовський В.Я., Брік О.Б., Бруско А.Т. та ін. Космічні і земні проблеми кісткової тканини в умовах гіпокінезії та мікро гравітації. В кн. «Косм.досл. в Україні, Київ, 2006, С 96.
337. Березовський В.А., Сергієнко А.И. Київ – місто урбаністичної кризи. Аналітично-дослідницький центр «Інститут міста», Київ. - 2006. - 30 с.
338. Березовский В.А., Литовка И.Г., Костюченко А.С. Фенотипические особенности реагирования животных на органические повреждения и корригирующее действие дозированной гипоксии. В кн. «Косм.биол. и авиакосм.мед., Москва, 2006, С. 36-37.
339. Березовський В.Я., Динник О.Б., Літовка І.Г. Реактивна гіперемія як показник якості функціонування ендотелію // Медична гідрологія та реабілітація. – 2006. – Т.6, №1. – С. 4-11.
340. Березовський В.Я., Літовка І.Г. Хвороби цивілізації. Остеопороз та можливі шляхи його попередження // Медична гідрологія та реабілітація. – 2006. – Т.4, №4. – С.4-17.
341. Патент на промисловий зразок №12296 – «Лікувально-профілактична соляна камера». 2006 р.
342. Березовский В.А., Бучинский С.Н. Лечебно-профилактическое применение инфракрасных термокамер. Метод. Реком., МОЗ Украины, Киев, 2007, 16 с.
343. Пристрій для дослідження електричних характеристик біологічних об'єктів. Деклараційний патент №75019, 2006 р.
344. Спосіб електродіагностики стану кісткової тканини за заявкою № u 2007 14676 від 25.12.2007 р.
345. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Костюченко О.С. Фізіологічна регенерація кісткової тканини за умов дозованої нормобаричної гіпоксії // Фізіол. журн. – 2007.– Т.53, №6. – С.40-45.
346. Березовский В.А. Качество жизни и биофизическая медицина // Фізіол. журн. – 2008. – Т.54, №2. – С.5-17.
347. Левашов М.И., Березовский В.А., Левашов О.М., Сафонов С.Л. Потенциал нагрузки бедренной кости крысы при дозированных механических воздействиях // Фізіол. журн. – 2008. – Т.54, №2. – С. 82-89.
348. Пристрій для електродіагностики стану та якості кісткової тканини. Деклараційний патент на корисну модель №35734, 2008 р.
349. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Костюченко О.С., Заморська Т.М. Роль інсуліноподібного фактору росту – І у ремоделюванні кісткової тканини та модулюючий вплив зовнішніх факторів // Український морфологічний альманах. – 2008. – Т.6, №2. – С.49-51.
350. Березовський В.Я., Ярошенко В.Т. Динаміка пасивних електричних властивостей тканин в онтогенезі людини//Клінічна експериментальна патологія. – 2008. – Т.7, №3. –С.15-18.
351. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Костюченко О.С., Янко Р.В. Вплив мелатоніну на процеси фізіологічної регенерації кісткової тканини молодих і дорослих шурів//Космічна наука і технологія. – 2008. Т.14, №3. – С.75-81.
352. Березовський В.Я., Янко Р.В., Літовка І.Г. Вплив аліментарної депривації на фізіологічну регенерацію паренхіми печінки молодих і дорослих шурів // Фізіол. ж. – 2008. – Т.54, №6. – С.66-71.
353. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Костюченко О.С. Фізіологічна регенерація кісткової тканини шурів за умов аліментарної депривації та постдеприваційного періоду//Медична гідрологія та реабілітація. – 2008. – Т.6, №3. – С.97-101.
354. Березовський В.Я., Мартинюк В.Ю., Яценко К.В. Інструментальна оротерапія в комплексній реабілітації дитячого церебрального паралічу// Медична гідрологія та реабілітація. – 2008. – Т.6, №4. - С. 96-103.
355. Березовський В.Я., Янко Р.В., Літовка І.Г. Фізіологічна регенерація паренхіми печінки шурів молодого віку при обмеженому харчуванні та наступному відновленні харчового раціону//Український морфологічний альманах. – 2008. – Т.6, №4. – С. 7-10.
356. Дынник О.Б., Мостовой С.Е., Березовский В.А. Биофизические методы оценки состояния микроциркуляторного русла кожи//Фізіол. ж. – 2008. – Т.54, №2. – С.100-108.
357. Левашов О.М., Березовський В.А., Левашов М.И., Сафонов С.Л. Потенциал нагрузки бедренной кости крысы при дозированных механических воздействиях // Фізіол. журн. - 2008, т. 54, №2. -С.82-89.
358. Березовский В.А., Левашов М.И., Литовка И.Г. Новая медицинская технология немедикаментозного повышения капилляризации миокарда. Мат междунар.науч.симп. «Совр.профили реабил.технол. в кардиологии», Борисполь 2008, С. 160-161.
359. Березовський В.Я. Літовка І.Г. Біофізична технологія підвищення регенерації тканини. В кн. « Акт.вопр.теорет. и прикл.биофизики, физиологии и химии. Мат V междунар.конф., Севастополь, 2009, С. 112-115.
360. Березовський В.Я., Янко Р.В., Літовка І.Г. Вплив дозованої нормобаричної гіпоксії на фізіологічну регенерацію паренхіми печінки молодих і дорослих шурів // Фізіол. ж. – 2009. – Т.55, №2. – С.24-29.
361. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Костюченко О.С. Вплив преадаптації на прояви гострого гіпобаричного стресу та фізіологічну регенерацію кісткової тканини // Фізіол. ж. – 2009.– Т.55, №4.– С.109-115.
362. Березовський В.Я., Літовка І.Г. Хроніка наукового життя // Медична гідрологія та реабілітація. – 2009. – Т.7, №2. – С.137-139.
363. Березовський В.Я., Яценко К.В. Динаміка клініко-нейрофізіологічних параметрів у пацієнтів хворих на ДЦП під впливом комплексного лікування з використанням методу інструментальної оротерапії // Медична гідрологія та реабілітація. – 2009. – Т.7, №3. – С.36-46.
364. Березовський В.А., Левашов М.И. Влияние искусственного горного климата на состояние высших отделов ЦНС человека // Вопросы курортологии, физиотерапии и лечебной физической культуры. – 2009. - №2. – С.6-8.
365. Березовский В.А., Вайсман А.М., Литовка И.Г., Чака Е.Г., Лахин П.В., Кужель Н.М., Мехова Л.В., Войтенко В.П. Влияние кратковременной кислородной депривации в раннем онтогенезе на продолжительность жизни *Drosophilla melanogaster* // Проблемы старения и долголетия. – 2010. – Т.19, №2. – С.121-127.
366. Літовка І.Г., Вессельський С.П., Березовський В.Я., Заморська Т.М. Вплив мелатоніну на ліпіді кісткової тканини дорослих шурів // Укр. морфологічний альманах. – 2010. – Т.8, №2. – С.120-122.
367. Спосіб оцінки реактивності кісткової тканини. Патент на корисну модель №52660, 2010 р.
368. Пристрій імітації світланку для атравматичного пробудження людини. Патент на корисну модель №54633, 2010 р.
369. Спосіб вадбер-дихання для нормалізації підвищеного артеріального тиску. Патент на корисну модель за заявкою u201007135, 2010 р.
370. Дынник О.Б., Мостовой С.С., Березовський В.Я., Мишанич О.М., Бараненко В.М. Реогенатография з ультразвуковим наведенням електродів як біофізичний метод дослідження печінкового кровотоку // Фізіол. журн. – 2010. – Т.56, №3. – С.89-97.
371. Березовський В.Я., Янко Р.В., Літовка І.Г. Вплив мелатоніну на інтенсивність фізіологічної регенерації паренхіми печінки шурів різного віку // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія. – 2010. – Вип.27. – С.163-166.
372. Березовський В.Я., Яценко К.В. Інструментальна оротерапія у лікуванні дитячого церебрального паралічу // Фізіол. журн. – 2010. –Т.56, №1. – С.79-86.
373. Березовський В.Я., Яценко К.В. Інструментальна оротерапія у лікуванні судинних захворювань // Метод. реком. – 2010. – 21 с.
374. Березовський В.Я., Чака О.Г. Вплив обмеження харчування на біомеханічні властивості великогомілкових кісток шурів різного віку // Фізіол. журн. – 2010. –Т.56, №3. – С.57-61.
375. Березовський В.А. Валеология и биофизическая медицина // Фізіол. журн. – 2010. –Т.56, №3. – С.3-18.
376. Березовский В.А. Молекулярные и генетические основы саногенного действия горного климата // Медицина Киргизстана. – 2010. – №5. – С.61-64.
377. Березовский В.А., Янко Р.В., Чака Е.Г. Гипероксическая газовая смесь как один из возможных способов реабилитации структуры и функции паренхимы печени // Медична гідрологія та реабілітація. – 2010. – Т.8., № 3. – С. 41-48.

378. Березовський В.Я. Природні біофізичні чинники середовища здатні забезпечити підвищення рівня здоров'я та довголіття людини. У кн. «Довкілля та здоров'я», Мат.Всес.конф., 2010, 154 с.
379. Березовский В.А., Литовка И.Г. Возможности и перспективы биофизической медицины. «Актуальные вопросы теоретической и практической биофизики, физики и химии, т.2., 2010, С. 200-203.
380. «Спосіб ВАДБЕР - дихання для нормалізації підвищеного артеріального тиску» Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 10.05.2011 року. № 59076. Автор – В.Я.Березовський.
381. «Спосіб свідомо регульованого дихання для нормалізації підвищеної частоти пульсу та усунення тахікардії.» Позитивне рішення Державної служби інтелектуальної власності № 832297 від 05.07.2011 року. Автор – В.Я.Березовський.
382. «Спосіб кількісної оцінки інтенсивності гіпоксичного впливу». Позитивне рішення Державної служби інтелектуальної власності № 841109 від 28.07.2011 року. Автор – В.Я.Березовський.
383. Березовский В.А., Богомолец О.В., Деркач Н.Н., Литовка И.Г. и др. К вопросу об экзогенной регуляции физиологической регенерации кожи человека // Український журнал дерматології, венерології, косметології. – 2011. – №3(42). – С.9-14.
384. Березовський В.Я., Заморська Т.М., Літовка І.Г., Янко Р.В. Вплив нормобаричної гіпероксії на показники метаболізму кісткової тканини//Фізіологічний журнал. – 2011. – Т.57, №6. – С.65-70.
385. Березовський В.Я., Янко Р.В. Цитоморфометричні зміни паренхіми печінки під впливом гіпо- та гіпероксичних газових сумішей // Український морфологічний альманах. – 2011. – Т.9, №1. – С.14-18.
386. Березовский В.А., Богомолец О.В., Весельский Н.Н. и др. Биологически активные вещества способны увеличивать скорость пролиферации фибробластов в культуре. Ліки України, 2011, № 3(7), С. 32.
387. Дынник О.Б., Березовский В.А., Макаручук Н.Е., Янчук П.Г. Зависимость эластографии печени методом сдвиговой волны от кровообращения печени в клинике и эксперименте. Ультразвуковая и функциональная диагностика, №4, 2011, Москва, С. 124.
388. Дынник О.Б., Березовский В.А., Макаручук Н.Е., Янчук П.Г. и др. Зависимость от кровообращения параметров эластографии печени методом сдвиговой волны в эксперименте. Научно-практическая конф. «Актуальные вопросы доплерографии», Киев, 2011, С. 20-21.
389. Дынник О.Б., Марусенко А.И., Березовский В.А. и др. Эластография сдвиговой волны долей печени здоровых крыс в эксперименте. В кн. «Актуальные проблемы ультразвуковой диагностики» Судак, Крым, 2011, С. 83-85.
390. Березовский В.А., Литовка И.Г. К проблеме оценки степени гипоксического воздействия. Науч.-практ. журн. «Патогенез» РАМН, т.9, №3, 2011, С.20.
391. Березовский В.А., Природная и экспериментальная оротерапия», Изд.дом «Заславский», Донецк-Киев, 2012, С. 303.
392. Яценко К.В., Березовський В.Я. Використання переривчастої нормобаричної гіпоксії у комплексному лікуванні дитячого церебрального паралічу. Міжнародний неврологічний журнал, 2012, №1, С. 51-56.
393. Березовский В.А., Литовка И.Г., Заморская Т.М. Управляемая газовая среда как фактор регуляции метаболизма соединительной ткани. Мат. VIII Межд.научно-практ. Конф. «Актуальные вопросы биологической физики и химии», БФФХ, 2012, Севастополь, С. 236-238.
394. Березовський В.Я., Плотнікова Л.М. Сірководень та його роль у регуляції судинного тонуусу. Медична гідрологія та реабілітація, 2012, т. 10, № 1, С. 4-10.
395. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Весельський С.П., Заморська Т.М., Янко Р.В. Вплив екзогенного мелатоніну на ліпідний та амінокислотний склад органічного матриксу кісткової тканини. Космічна наука і технологія, 2012, т. 18, № 3, С. 78-82.
396. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Янко Р.В., Чака Е.Г., Заморська Т.М. Вплив гіпоксичної газової суміші саногенного рівня на реактивність легень щурів різного віку. Вісник Львівськ.Універ., серія біологічна, вип.. 59, 2012, С. 227-234.
397. Березовський В.Я., Літовка І.Г., Янко Р.В., Чака Е.Г., Заморська Т.М. Дозована нормобарична гіпоксія – немедикаментозний засіб стимуляції фізіологічної регенерації паренхіми печінки, Фізіол.журн., 2012, т. 58, № 3, С. 43-49.